

Jobs voor vrouwen of vrouwen voor jobs?

RoSa's verslag van het debat op de Vrouwendag "Vrouw.en.werk"

11 november 2007 van 13u30 tot 15u in de Foyer van de Theaterzaal, Vooruit, Gent.

Eerst luisteren we naar drie getuigenissen. Vervolgens stelt **moderator Toon Vandaele** het panel voor:

Naima Charkaoui van [het Minderhedenforum](#).

Sigrid Hildebrandt van [El Ele](#)

Anne Snick van [Flora](#)

Frank Vandenbroucke, [Vlaams minister voor Werk](#)

Toon Vandaele geeft een inleiding over het activeringsbeleid en geeft daarna het woord aan de panelleden.

Naima

Dat we niet tegen activering zijn, is voor het Minderhedenforum een understatement. Wij vinden activering noodzakelijk, om de eenvoudige reden dat mensen zelf vragende partij zijn om meer en beter te kunnen participeren aan de arbeidsmarkt en ook zelf op zoek zijn naar de manier waarop ze dit kunnen bereiken. De drie getuigen hebben ons daarvan een gevarieerd beeld gegeven.

Hoe slaag je in die activering? Sommige mensen worden goed vooruit geholpen door de VDAB. De VDAB gaat zelf op zoek naar hoe ze verschillende mensen en groepen kan helpen. Maar sommige werkzoekenden blijven nood hebben aan een aanpak **op maat** die een **intensievere begeleiding** biedt, die ook naar **de volledige persoon** kijkt en niet alleen naar hun CV. Daar kunnen organisaties zoals die aangesloten bij Flora, maar ook de activeringsconsulenten bij onze alloctonenverenigingen een antwoord op bieden. **Samenwerking** met de VDAB is ook noodzakelijk. Het is belangrijk dat de **expertise** die de andere organisaties opbouwen in het bereiken van andere groepen doorstroomt naar de VDAB, zodanig dat zij hun werking kunnen blijven verbeteren.

Sigrid

VDAB neemt geweldige initiatieven, zoals zes maanden lange opleidingen voor kort geschoolde vrouwen, vanuit de OCMWs zijn er de artikel 60-projecten ... We hebben langs die projecten vrouwen aan het werk gekregen. **Individuele begeleiding op maat is zeer belangrijk**. We hebben het verhaal van Rabia gehoord. Die is naar België gekomen in het kader van huwelijksmigratie, was een jaar getrouwd en ging dan scheiden. Ze stond er alleen voor zonder de taal te kennen. Maar dank zij El Ele kreeg ze ondersteuning en begrip, kon ze haar verhaal kwijt, kon ze aan projecten meedoen. Ze werd klaargestoomd voor de arbeidsmarkt. Zo is ze aan werk geraakt. Ondanks al die tewerkstellingsmaatregelen hebben heel veel vrouwen die kans niet.

De **grootste hinderpaal is de taal**. We vragen ons soms af: hoe komt het dat vrouwen al meerdere jaren in België zijn en de taal nog niet geleerd hebben? Dan moeten we naar de geschiedenis van die vrouwen kijken. Ze worden meestal uitgehuwelijkt, sommige met toestemming, sommige zonder. Ze komen naar België waar ze in de schoonfamilie terecht komen, die een heel andere mentaliteit heeft dan de mentaliteit in Turkije. We noemen dat een **migratiementaliteit**, dat is altijd de mentaliteit van de eerste migratiegolf. Die groep vormt de mentaliteit, die blijft de volgende jaren onveranderd terwijl de mentaliteit in het land van herkomst verandert, groeit, ontwikkelt. Dat is niet alleen zo bij Turken, ook bij Ieren die naar Amerika emigreren, bij Duitsers in Turkije,.. bij alle migratiegroepen, ook hier in Gent. In Gent is de migratiementaliteit bijzonder sterk omdat het aantal van de Turkse migranten zo talrijk is. Ze vormen een grote

sociale groep met heel veel **sociale controle**. Ze verhinderen mekaar om opener te worden, ze houden aan hun oude waarden vast.

In die cultuur komen die vrouwen terecht. Sommigen zijn verbaasd en zeggen: het is hier precies Turkije van 50 à 60 jaar geleden. Ergens klopt dat ook. De meeste schoonouders houden hun schoondochter thuis. Ze moet poetsen, strijken, het huishouden doen voor allemaal. Vaak wonen er gehuwde kinderen in huis. De zussen van haar man helpen niet mee. Alle huishoudwerk komt terecht op de schoondochter. Ze **verhinderen haar om de taal te leren**, want ze zijn bang dat ze weggaat als ze teveel van België te weten komt. Ik ken heel schrijnende verhalen. Zo heeft 85% van de vrouwen die naar El Ele komen ervaring met **huiselijk geweld**. Veel van die vrouwen zijn getraumatiseerd. Als je die vrouwen een job geeft, dan kunnen ze dat op dit moment niet aan. Hun hoofd is zo vol, ze kunnen zich nergens op concentreren. Sommigen proberen in de arbeidsmarkt te stappen maar dat lukt niet. Hun zelfbeeld is enorm laag, ze zijn enorm ontgoocheld in alles. We hebben veel vrouwen doorverwezen naar psychologische begeleiding, we geven hen de kans om hun verhaal te doen. We vragen hoe het met hen gaat. Ze moeten opnieuw leren dat ze zelf hun leven kunnen beïnvloeden. Dat is empowerment, en dat gevoel proberen wij die vrouwen mee te geven. Daarom is **begeleiding op maat** voor die vrouwen heel belangrijk.

Ik vind het **de taak van het middenveld om die vrouwen klaar te stomen voor de arbeidsmarkt en de taak van de VDAB om die vrouwen in de juiste job te plaatsen**. Ik denk dat de **samenwerking tussen middenveld en de VDAB** ontzettend belangrijk is. In het project waar Rabia aan meedeed, is 50% van de groep moeilijk bemiddelbare vrouwen doorgestroomd naar werk of opleiding. Na het project zijn er nog een aantal doorgestroomd, maar omdat het project dan stopte en de nazorg ook, hebben sommige vrouwen weer afgehaakt. Dus is het belangrijk dat de mensen later ook nog hun verhalen ergens kwijt kunnen.

Opdat ze hun verhaal genuanceerd zouden kunnen vertellen is hun Nederlandse woordenschat te beperkt. Zo was er het geval van een vrouw die naar het ziekenhuis ging waar eigenlijk een tolk aanwezig moest zijn. De dokter zei haar: ik begrijp je prima, we hoeven geen tolk. Die vrouw komt dan terug en zegt : ik heb maar de helft kunnen zeggen van wat ik wou vertellen omdat ik de woorden niet ken. Al gebruikt ze mooie woorden en de juiste zinnen, toch kan ze niet verwoorden wat echt in haar diepste leeft. Dat is het **nut van de nazorg**.

Als er problemen op het werk zijn, als vrouwen door hun taalbeperking niet voor zichzelf kunnen opkomen, niet assertief kunnen zijn, dan worden ze ofwel te grof behandeld of ze kunnen niet zeggen wat ze denken en blijven ermee zitten. Iemand moet bemiddelen en praten met de werkgever. Het middenveld is belangrijk.

Anne

Ik wil even zeggen dat we ook vanuit Flora het **belang van activering** delen, maar ook in eerste instantie **tewerkstelling zien als een manier om maatschappelijke participatie van laaggeschoolde vrouwen te versterken**. Ik sta ook volledig achter de stelling van de twee voorgangers dat het middenveld in dat proces een eigen rol kan spelen, met de klemtoon op "hoe". Maar ik zou vanuit Flora ook de klemtoon willen leggen op het "wat". Rond de definitie van wat activering is moet een belangrijke denkoefening gebeuren. Ik zal het wat chargerend stellen, maar bij een debat brengt zoiets leven in de keet.

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat vrouwen die voltijds werken, er nog eens de zorgarbeid erbovenop nemen en 8 uur per week meer werken dan voltijds werkende mannen, maar ook een socio-economisch zwakkere positie hebben. Dus als men zegt: vrouwen moeten nog meer naar de arbeidsmarkt, dat bestaat het risico dat vrouwen de indruk hebben dat ze als **kanonnenvlees voor de economie** worden opgevoerd. Ze moeten doorstromen naar de knelpuntberoepen enz. Niet dat dit op zich slecht is, maar ik denk dat er een groot gevaar voor een paradox is : als men vertrekt van de belangen

van de arbeidsmarkt - hier zijn de jobs die we moeten invullen - en niet van de maatschappelijke participatie van die mensen - jij bent een volwaardig burger in de samenleving, deze samenleving heeft jou nodig, heeft jou arbeid nodig - want arbeid is meer dan wat in het belang van de privé-bedrijven is, dan hebben vrouwen die aan die activering blootgesteld worden een paradoxale ervaring. Ze hebben niet een gevoel van empowerment maar voelen zich gebruikt voor economische doelen en daardoor kan de duurzaamheid van de tewerkstelling erbij inschieten. Ik heb mensen horen getuigen dat ze zich gedestabiliseerd voelen, helaas administratief werk moeten doen .. dat zijn allemaal signalen dat activering op zich, als doorstroming naar daar waar de job is, op zich **geen garanties biedt voor een duurzame tewerkstelling en voor een duurzame inschakeling in de samenleving via arbeid.**

Applaus

Toon

Laten we alles eens stap voor stap overlopen met de minister.

Er is gezegd: kijk naar de volledige persoon, mensen zijn dikwijls gekwetst en het activeringsbeleid moet daarmee rekening houden wil je tewerkstelling duurzaam houden.

Frank

Ik vind dat men nogal kort door de bocht gaat, niet in dit debat, dit is interessant, maar in de boodschap die gebracht wordt. Ik heb niet de gewoonte over individuele gevallen te oordelen, ik ken ze onvoldoende en het zijn nuttige getuigenissen. Maar de drie verhalen zijn inderdaad tot stand gekomen in de context van activering. Toen we van start gingen met activering in 2004, **heb ik het artikel 80 afgeschaft**, het hatelijke artikel 80 waartegen ik nog betoogd heb, waar vakbonden en vrouwenorganisaties tegen betoogd hebben. Artikel 80 hield in dat er jaarlijks zowat 11.000 vooral vrouwen (70%) uitgesloten werden van de werkloosheid. De reglementering zei dat mensen die samenwonen en langdurig werkloos zijn (langer dan het gemiddelde van hun streek) uitgesloten werden van werkloosheidsvergoeding. Dit was dus een grote meerderheid vrouwen. Ik vond dit ongelooflijk onrechtvaardig. Het was ook ondoelmatig vanuit een emancipatorisch standpunt. We hebben het 20 jaar aangezien. We lieten mensen verkommeren in de werkloosheid, ze werden niet of veel te laat gecontacteerd, mensen waren de draad kwijt, moedeloos geworden, dikwijls gemarginaliseerd. En wie werd er wel gecontacteerd: een deelgroep van vooral vrouwen. Dat was een uitsluitingsmachine. Dat heb ik afgeschaft. Als je kijkt naar de man/vrouwverdeling in de sancties vandaag, die ook veel minder hard zijn dan artikel 80, dan liggen die net omgekeerd. Dus sta mij toe van te zeggen dat ik het eigenaardig vind dat dit op de Vrouwendag niet even in herinnering wordt gebracht. **Activering is in de plaats gekomen van de vrouwonvriendelijke botte bijl.**

Toon

Nu worden wel 70% mannen gesanctioneerd.

Frank

De verhouding is nu 40% vrouwen en 60% mannen. Maar het ligt niet zo eenvoudig. 40% van de sancties zijn tijdelijke sancties. Bij artikel 80 betrof het de definitieve uitsluiting van 70% vrouwen. Ik vond dat schandalig.

Er is nog een ander alternatief voor activering, dat van de liberalen. Die zeggen: hou je daarmee niet bezig, mijnheer Vandenbroucke, stop gewoon die uitkering. Als mensen anderhalf jaar werkloos zijn, zullen ze wel werk moeten zoeken van de honger. Daar ben ik niet voor. Ons huidige alternatief is een verhaal van vallen en opstaan en in die zin zijn de getuigenissen van daarnet interessant. Wat we nu doen is alle werkzoekenden direct of zeer snel te contacteren. Voorkomen is beter dan genezen.

Ik wil antwoorden op drie aangehaalde punten: teveel aandacht voor de behoeften van de economie, op maat werken en samenwerken met het middenveld.

Ten eerste: teveel aandacht voor de economie.

Ik vind dat een beetje een eigenaardige benadering. Elke goeie job is een job die beantwoordt aan een economische behoefte, anders is die job er niet. Wij werken ook aan de vacatures die werkgevers opstellen: ze moeten niet te hoge eisen stellen. Werkgevers mogen ook niet verwachten dat iedereen perfect opgeleid is. Wij bieden daarom opleidingsformules aan op de werkvloer en vragen dan ook dat werkgevers mensen die de inspanning doen om die opleiding te volgen, aanwerven met een contract van onbepaalde duur. We ondersteunen de werkgever die iemand opleidt met geld. De werkgever wordt niet zomaar op zijn wenken bediend, hij steekt ook tijd en energie in het opleiden van iemand. Het werkt in twee richtingen. **Het is niet zo dat wij aan werkgevers economisch kanonnenvlees leveren.**

Om in te gaan op het getuigenis van Tine die zegt: ik heb onthaal en administratief werk gedaan maar ik wil voortaan liever creatief bezig zijn, maar van de VDAB moet ik mij verder bezighouden met administratief werk. Je moet begrijpen dat de werkloosheidsuitkering er is omdat je geen werk vindt, ondanks je inspanning en je wil om te werken. Ik ben er niet tegen dat jij met je leven iets totaal anders wil beginnen. Maar vanuit het standpunt van de werkloosheidsverzekering is het moeilijk te aanvaarden dat jij zegt: het interesseert me niet, en dat je een uitkering ontvangt terwijl allerlei jobs openstaan waarvoor je gediplomeerd, geschoold en ervaren bent.

Wat de kwestie van op maat werken betreft.

Sedert de nieuwe aanpak die ik heb opgestart in 2004, komen wij meer en meer in contact met mensen die we vroeger gewoon links lieten liggen, mensen met echt grote problemen: familiaal, alcohol, drugs,... mensen die zichzelf moeten terugvinden. Je kan hen niet zomaar naar het bedrijf sturen. We voelen meer en meer aan dat **we partnerschappen moeten sluiten met de welzijnssector**, met andere organisaties zoals Alexander Calder. Ik durf niet goed oordelen over Alexander Calder, maar ik wil het toch wel even plaatsen. Alexander Calder is een privaat bedrijf dat een contract heeft met VDAB, waarbij VDAB bepaalde mensen aan hen toevertrouwt in het kader van het traject naar werk.

Maar in die uitbesteding, wij noemen dat tendering, zitten ook heel veel non-profit organisaties. Wij werken samen met het Minderhedenforum, met organisaties van allochtonen die zelf consultants inzetten om mensen aan te spreken. Wij gaan dat in de toekomst meer moeten doen, omdat we meer en meer botsen op mensen voor wie we vroeger onze ogen sloten en rekenden op artikel 80. Daar is inderdaad intensief maatwerk nodig.

Toon

Wat de aandacht voor de rol van het middenveld betreft, denkt u dat u dat genoeg doet? Ik denk dat het middenveld zich onderbenut voelt. Ze zeggen dat zij er te weinig bij betrokken worden, terwijl ze toch het gevoel hebben dat ze goed werk leveren. Terwijl u nu zegt: ze moeten maar deelnemen aan tenders.

Frank

Ik kan dat niet goed plaatsen, in alle eerlijkheid. Maar het kan zijn dat ik niet goed geïnformeerd ben.

Toon

Misschien moet u wat concreter zijn.

Frank

Wij laten het middenveld niet los. Ik ga drie voorbeelden geven. Ten eerste: **over de tendering wil ik mijn oordeel nog wat in beraad houden**. Dat is een grote operatie geweest van uitbesteden van trajectwerk. Het is te vroeg om te zeggen of het goed of slecht is, ook niet over Alexander Calder of over de verschillende partners die daarin

meespelen. Bij tendering zitten dus ook non-profit organisaties, sociale organisaties die precies dat maatwerk belangrijk vinden.

Ten tweede. Naast de tendering hebben wij ook allerlei andere samenwerkingsverbanden. Wij laten consultants met bepaalde doelgroepen werken, zoals met allochtonen.

Ten derde. We zijn begonnen met het opzetten van projecten rond **arbeidszorg** voor mensen die echt zware persoonlijke problemen hebben en daardoor zeker geen kans hebben op de arbeidsmarkt. We zijn heel onze samenwerking op punt aan het stellen met ATB (arbeidstrajectbegeleiding), CGVB (Centrum voor Gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze) en CBO (Centrum voor Gespecialiseerde Beroepsopleiding), die werken met mensen die zeer zware problemen hebben, omdat we zelf voelen dat het nodig is. In die zin **begrijp ik niet goed die opmerking dat wij het middenveld zouden loslaten**. Ik denk dat eerder het omgekeerde aan het gebeuren is.

Ingrid

Ik werk bij vzw El Ele en wij steunen op een **failliet** af. Als er niets gebeurt moeten wij eind van dit jaar onze deuren sluiten en laten wij 50 gezinnen in de kou staan.

Frank

Dat is **een probleem van financieringssystemen**. Zo moeten we in Leuven een probleem oplossen voor een grote organisatie die werkt met mensen die veraf staan van de arbeidsmarkt. Ik kan zo vier, vijf organisaties opnoemen die vandaag in financiële moeilijkheden komen door de nieuwe methodiek waarmee wij met Europees geld moeten tussenkomen in die projecten. Daar zoeken wij een oplossing voor.

Toon

Ingrid, is dat bij jullie het geval?

Ingrid

Wij werken projectmatig met ESF-middelen (Europees Sociaal Fonds). Het probleem is daarbij dat wij 10% eigen kapitaal moeten inbrengen, en wij hebben geen eigen kapitaal. Ieder jaar dat wij met ESF-projecten werken wordt de financiële put groter.

Frank

Dit is een illustratie van het meer algemene probleem. Wij vragen natuurlijk ook dat van alle organisaties dat ze een voldoende hoge efficiëntie hebben in hun organisatie. Het argument **dat je maatwerk levert kan geen argument zijn voor een gebrek aan doelmatigheid**. Een doelmatigheid van 50% zoals in uw geval is een goed resultaat. Nu proberen we een oplossing te zoeken voor moeilijkheden die ontstaan door financiële regelingen die het ESF hanteert.

Anne

Ik ben heel blij te horen dat er zoveel aandacht is voor de rol van het middenveld. Maar wij horen van de organisaties die aangesloten zijn bij Flora dat zij, onder andere door de tendering, onder heel grote druk staan. Pas op, niet alleen financieel. We botsen op steeds meer mensen die nog meer maatwerk maar ook de veiligheid van een kleine middenveldorganisatie zoals El Ele nodig hebben. Wij zitten in een **tussenveld tussen economie en welzijn**. Als we die mensen opnieuw willen activeren en laten participeren in arbeid die voor de samenleving nodig is, dan is het hard nodig om dat tussenveld te gaan ontwikkelen, en niet in een soort dychotomie te vervallen : ofwel ben je efficiënt en kun je het hoofd boven water houden, ofwel kom je in een afhankelijke positie: de werkloosheid, welzijnszorg, psychiatrie, ocmw en zo verder.

Wat wij proberen te doen is **werk zo vorm te geven dat het ook voor die meest gekwetste mensen een toegang kan zijn tot participatie aan de samenleving**.

Misschien eerst een woordje over tendering of aanbesteding. De VDAB, die de uitvoerder is van alle trajectbegeleidingen van werklozen, kan een aantal daarvan uitbesteden aan privé-partners. Wat zie je dan gebeuren? De opdracht gaat naar de goedkoopsteieder, in naam van de efficiëntie. Tussenorganisaties die bij Flora aangesloten zijn zeggen dat ze bijna verplicht zijn om de zwaksten er terug uit te filteren. Anders halen zij die doelstellingen niet. **Het maatschappelijke doel om de zwakste mensen te activeren wordt door de tendering onmogelijk gemaakt**. En mensen scheuren zichzelf in twee om toch die groep te kunnen bereiken, omdat dat de maatschappelijke missie is, niet van de non-profit dat ik liever de social profit noem, en niet omwille van hun eigen privé profijt. Er is niemand die vragende partij is om zomaar geld te krijgen en aan liefdadigheid te geven. Wij willen streven naar een economische participatie van die mensen, maar dan moet economie wel breder en meer sociaal geformuleerd zijn.

Frank

Ik ben geen fanaat van de tendering. Ik ga dat bekijken. Voor mij telt uiteindelijk de sociale doelmatigheid. Het is nog te vroeg om dat te beoordelen, en ik hoor nogal wisselende verhalen over het succes. Maar de **hele tendering draait om wat wij noemen de curatieve doelgroep**, dat zijn dus mensen die effectief langdurig werkloos zijn en die je dikwijls uit een moeilijke situatie moet halen. Natuurlijk is het vrij logisch dat je zegt : als organisatie A dat voor mij als samenleving veel goedkoper doet met hetzelfde maatschappelijk resultaat als organisatie B, dan heb ik liever organisatie A want dan kan ik twee keer organisatie A aan het werk zetten en dan zijn er veel meer mensen geholpen.

Toon

Wat Anne beweert is dat op die manier organisaties onder druk gezet worden om de allerzwakste mensen te proberen buiten houden, zodat ze cijfermatig efficiënter zijn.

Frank

Niet alle projecten lopen via tendering. Ook een project dat niet in de tendering zit is de Werkbus, een werkervaringsproject voor mensen die het moeilijk hebben. Daar bereiken organisaties ook heel goeie resultaten mee. Er is de hele sociale economie, die ook niet in de tendering zit. Die ontwikkelen we ook sterk, als je kijkt naar de toename van het aantal arbeidsplaatsen die Kathleen Van Brempt, mijn collega verantwoordelijk voor sociale economie, gerealiseerd heeft. Vrij recent hebben we een initiatief waarbij we partners zoeken rond arbeidszorg. Hier bevinden wij ons in de grijze zone tussen hulpverlening, welzijnswerk in de goeie betekenis van het woord en de arbeidsmarkt. Dat initiatief valt ook al buiten de tendering.

De tendering mikt niet op de sterke werkzoekenden en ook niet op wie echt niet meer te bemiddelen is, maar op een groep daartussenin. Voor die groep vragen we resultaten. Nog eens, ik vind het te vroeg om te oordelen, maar je moet wel het hele plaatje brengen als je daar kritiek op geeft.

Anne

Akkoord. We moeten ons niet alleen op de tendering toespitsen. Maar ik hoor ook van organisaties zoals Buurthuis in Antwerpen : wij worden afgerekend op doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt, dus wij romen de zwaksten af. Ik kan alleen maar signaleren wat onze organisaties zeggen. Dat is geen kritiek, organisaties kiezen ervoor om ten aanzien van de subsidiërende overheid die efficiëntie te behalen, maar vroeger gingen zij aan den dop staan om mensen uit te nodigen naar hen te komen. Zij doen dat niet meer. Wie haalt die mensen nu van den dop?

Uit Brussel hebben ze een sterk aanbod van gemotiveerde vluchtelingen, mensen met capaciteiten die door omstandigheden naar Antwerpen komen. Onze organisaties halen betere resultaten als ze met die hooggeschoolde immigranten werken dan met mensen uit de generatiearmoede. Generatiearmen komen dan niet meer aan bod. Het is goed dat er efficiënt met de middelen omgegaan wordt. Maar ook buiten de opdracht van

doorstroming naar de arbeidsmarkt is er een opdracht van empoweren van mensen die op korte termijn niet inschakelbaar zijn en niet economisch rendabel.

De **herinschakeling is maatschappelijk gezien een zeer belangrijke functie**. Dat is iets wat de VDAB moeilijker kan, puur structureel, niet omdat de mensen van de VDAB hun werk niet goed doen of niet gemotiveerd zijn of niet sociaal bewogen zijn. Maar VDAB blijft voor heel veel kansarmen een overheidsdienst als stok achter de deur.

Een ACV-militante

- Doe iets tegen de sluitingen en afdankingen
- Zorg voor volwaardige jobs in plaats van dienstencheques waarop geen sociale zekerheid betaald wordt.

Frank

De dienstencheques is een project van mij waar ik ben zeer fier op ben. Er worden trouwens wel bijdragen aan de sociale zekerheid op betaald. Wil je nu echt dat tienduizenden vrouwen onbeschermd, zonder pensioenrechten, zonder verzekering tegen beroepsziekten enz. verder in het zwart gaan poetsen? **Hoe kan de vrouwenbeweging daar nu tegen zijn?** Die kritiek is niet te begrijpen.

Bedrijfssluitingen: er zijn nu eenmaal evoluties en herstructureringen in het bedrijfsleven. Als dat tegengehouden wordt, dan bevries je de maatschappij. We moeten leven met de trieste realiteit van bedrijfssluitingen. Wat we wel moeten doen is mensen als individu weerbaar maken zodat ze zelf ook andere wegen kunnen uitgaan.

Zaal

Het is nodig dat we de indicatoren evalueren. Laten we gebruik maken van de **Social Return on Investment** als parameter, waarbij we een effectmeting doen in plaats van ons te baseren op cijfermatige output. Laten we instrumenten ontwikkelen voor het meten van het maatschappelijk draagvlak om het electoraal en maatschappelijk verkocht te krijgen. Het is ook noodzakelijk om in dialoog te gaan met het bedrijfsleven.

Zaal

Ik vind de afschaffing van artikel 80 een slimme politieke zet van u. U hebt de groep waarop u jacht maakt alleen maar groter gemaakt. Het zijn vooral alleenstaande vrouwen die moeten kunnen terugvallen op werkloosheid, de gehuwde vrouwen kunnen nog altijd terugvallen op hun echtgenoot.

Protest vanuit de zaal

Frank

Let op, de gehuwde vrouw van vandaag is misschien de alleenstaande van morgen.

Zaal

Interimbureau's schieten als paddenstoelen uit de grond en hebben geen oog voor gelijke kansen en diversiteit.

Bij Selor stel ik mij de vraag hoe zij gelijke kansen en diversiteit realiseren. Bij mijn sollicitatie zaten alleen mannen in de jury hoewel er verplicht een vrouw moet bij zijn.

Frank

We denken inderdaad in termen van maatschappelijk rendement en het bewaken van de werkzaamheidsgraad. Werk is een zinvolle participatie aan de samenleving, maar niet uitsluitend.

Het afschaffen van artikel 80 was geen slimme politieke zet. Artikel 80 was een blind mechanisme van uitsluiting van vooral vrouwen. Wie tweemaal zolang werkloos was als

gemiddeld en een partner had werd uitgesloten van de werkloosheid. Artikel 80 deed niets voor de mensen, alleen maar dingen tegen de mensen. In het bijzonder tegen samenwonende en gehuwde vrouwen. De huidige sancties zijn enkel tijdelijke waarschuwingen. Wij willen wel helpen maar je moet meehelpen. Wanneer je mensen iets aanbiedt mag je vragen dat ze zelf ook een inspanning doen.

Nu wat de interimkantoren betreft.

Ik vind dat je gelijk hebt om een beetje achterdochtig te zijn. We moeten interimkantoren vragen dat ze bijdragen leveren aan diversiteit, precies zoals we dat vragen aan andere organisaties in de samenleving en zeker aan bedrijven. **Als je het gevoel hebt dat je gediscrimineerd bent als vrouw en je kan dat een beetje hard maken, dien klacht in bij mijn Inspectie.** Ik heb mijn Vlaamse Sociale Inspectie verdubbeld in man- en vrouwkracht omdat ik discriminatie op de arbeidsmarkt wil bestrijden. Er zijn recent twee gevallen waarbij aantoonbaar discriminerende praktijken in dit geval ten aanzien van allochtone kandidaten gebeurde. Ik heb, helaas voor de eerste keer in onze sociale geschiedenis, een sanctie opgelegd aan een zeer grote speler op de markt en aan een klein interimkantoor. Als die niet binnen 6 maanden bewezen hebben dat ze hun organisatie totaal aangepast hebben en al het mogelijke zullen doen om niet discriminerend te werken, zijn ze uit de markt. Ik heb voorgesteld om hun erkenning af te nemen en te vervangen door een tijdelijke erkenning van 6 maanden. En als de vakbonden mij volgen en de commissie die daarover advies moet geven dan is het beslist.

Onze inspectie staat nu klaar om op concrete casussen van discriminatie in te gaan. Ik vraag ook aan de interimsector om op een positieve manier te werken aan het uitbannen van discriminatie.

Toon

Wat met de jury bij Selor?

Frank

Als men zegt: er zal een vrouw in de jury zitten, en dat blijkt dan niet het geval, dan moet je dat voor mij even op papier zetten en ik zal die mensen erover aanspreken. Het is een zaak van eerlijke reclamepraktijken vind ik.

Anne

Ik wil reageren tegen het beeld als zou het feminisme er alleen maar voor ijveren om vrouwen naar een keiharde arbeidsmarkt te sturen. Wij ijveren juist voor **een bredere definitie van arbeid waarbij we de maatschappelijke functie, de Social Return on Investment, als parameter nemen.** De vraag is alleen: hoe meet je dat af en hoe breng je dat in kaart? Discriminatie op de arbeid sluit daar een beetje bij aan in die zin dat de arbeidsmarkt nu toch nog in grote mate gebaseerd is op het kostwinnersmodel. Ik denk dat we niet alleen moeten strijden tegen discriminatie op de arbeidsmarkt zoals die nu is, ik denk dat we vooral moeten **ijveren voor een meer gendervriendelijke arbeidsmarkt, waarin arbeid in alle betekenissen van het woord gevaloriseerd wordt** en ruimte krijgt, met de nodige middelen.

Zaal

Praktische vraag: iemand is langdurig werkloos, stapt in het pwa-stelsel, werkt ongeveer 12 jaar als pwa-ster in de poetsdienst, stapt van pwa-poetsdienst over naar dienstencheques en is ondertussen 48 jaar. Hoe zit het met haar pensioen?

Frank

Algemeen principe: als zij langdurig werkloos geweest is dan zal haar pensioensituatie niet zo goed zijn, hoe dan ook. Haar pensioen wordt berekend op wat haar laatste relevante salaris was voor die periode van werkloosheid. Als ze nooit een relevant salaris heeft gehad dan is er een minimale regeling. Geen goed vooruitzicht. Ze kan in principe

nog een aantal jaren een ietwat beter pensioen opbouwen, omdat de loonvoorwaarden bij dienstencheques beter liggen dan wat je hebt als pensioen op basis van je werkloosheid. Maar dat is geen goede situatie.

Zaal

Er zijn veel dergelijke gevallen.

Frank

Ik val nu een beetje buiten mijn rol. Maar ik heb altijd gehoopt dat er in dat hele dienstencheque-circuit een echte syndicalisatie zou ontstaan en ik denk dat daar structuren voor zijn. Daar ligt een mooie rol voor de vakbonden.

Zaal

Die vrouwen gaan poetsen bij mensen die weinig verdienen en bij mensen die veel verdienen, maar hun loon is altijd hetzelfde.

Frank

De **loonvoorwaarden worden vastgelegd in paritaire comités, ook in de dienstencheque-sector. Daarom vind ik dat iets waar vakbonden hun tanden zouden moeten in zetten.** Het is belangrijk werk, het is ook geen gemakkelijk werk. Het mag goed betaald worden.

Anne

Ik zou willen vragen dat **bij de verdeling van de ESF-middelen** in Vlaanderen meer de verplichting geldt om **het genderperspectief systematisch in te voeren**. Nu wordt er alleen lippendienst bewezen aan gendergelijkheid in door ESF gefinancierde projecten, want het is geen subsidieerbare post in het budget.

Frank

Ik neem dat mee.

Toon

Moderator bedankt iedereen en sluit het debat af.

Meer weten

Informatieve websites:

<http://www.sln.be/index.html>

<http://www.sln.be/documenten/documents/SLNNotaTrajecttendering061215.doc>

<http://www.esf-agentschap.be>

<http://www.plp.be>

<http://www.vaph.be/vlafo/view/nl/363678-Hulp+bij+werk+zoeken.html>

Verslag: Brigitte Rys